

halk: *Çin'deki Huiler*

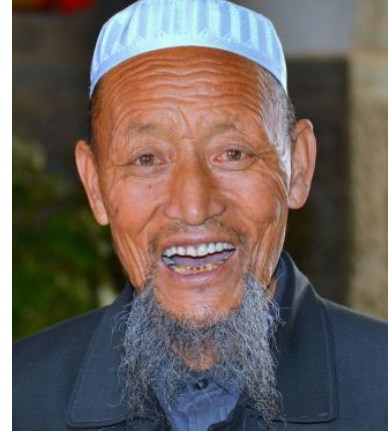

Resmi adı: Çin Halk Cumhuriyeti
Yer: 5,6 milyon km2
(= 8 x TR, 50 x BG)
Nüfus: 1.4 milyar (1400 milyon)
Halklar: 90% Han (asıl) Çinli
10 milyon Uygurlar
7 m. Tibetli, 6 m. Mongol
Şehirler: Şanghay (28 milyon)
Beijing (başkent - 21 m.)
Guangzau (19 m.)
Şenjen (17 m.)

Dinler:
70% dinsiz / halk inancı
17% Budist
10% Hristiyan
2% Müslüman
1% başka

Herkesin bildiği gibi, Çin dünyanın en kalabalık devletidir: 1,4 milyar kişi (1400 milyon). Bunların içinde yüzde 2, yani yaklaşık 30 milyon müslüman bulunuyor. Bütün bölgelerde müslümanlar yaşıyor. En yoğun olarak en batıdaki bölgede (Şinjan yada Doğu Türkistan) türk Uygurlar var. Oysa Çince konuşan, kendini öz Çin sayan başka müslüman gruplar da bulunuyor. Onların en büyüğü Hui halkıdır: 14 milyon kişi.

HUI halkının yaşadığı yerler

Hui halkının adetleri onları tipik Çinlilerden ayırıyor: erkekler 'takiye' denilen beyaz şapka takıyorlar, kadınlar ise başlarını örtüyorlar. Domuz eti bütün Çin'de en yaygın iken, Huiler ondan uzak duruyorlar.

Şeker Bayramını kutlayan bir Hui aile

Ji-an kasabasında bir müslüman restoran

Huiler eskiden beri çiftçilik ve hayvancılıkla uğraşıp bugüne kadar çoğunlukla köylerde yaşıyorlar. Gıda üretiminde çok başarılı oldular. Örneğin, helal (yani domuz eti kullanmayan) yemekleri satan makarna restoranları bütün Çin'de meşhur oldu. Son yıllarda Doğu Türkistan'da madencilik (*minalar*) yaygınlaşmaya başladı; birçok Hui de o işte çalışıyorlar.

Doğu Türkistan'da yaşayan türk Uygur halkı gibi, Huilerin arasında politik bağımsızlığı arayan politik hareketler yok. Onun için hükümet onlara daha sıcak bakıp din konusunda daha fazla özgürlük tanıyor.

Acaba sağdaki bina nedir ? Bir saray mı, bir manastır mı ? Çatıdaki hilala göre, bir müslüman binası olmalı, ama yine de bir cami değildir. Bu tür binalara 'Gongbei' diyorlar ve aslında bir çeşit türbedir. Burada sufi bir Müslüman şeyh gömülüdür. İnsanlar da onun mezarını sadece saygı göstermek için ziyaret etmiyorlar: o ölenin ruhuyla bağlantı kurup hayatlarında ondan yardım arıyorlar.

Bu Gongbeiler aynı zaman bir toplantı yeridir. Özel günlerde binanın önünde binlerce kişi toplanıp orada yatan şeyhe ilahiler ve dualar okuyorlar, onu şiirlerle övüyorlar. Sadece o değil, o şeyhin kendileri için şefaet edebildiğini, yani Allahın önünde onlara aracılık yapabildiğine inanıyorlar.

Huilerin arasında şu anda yüzlerce imanlı vardır. Ama dağınık yaşıyorlar, ancak kimi yerlerde bir avuç kadar ev toplulukları bulunuyor. Huilerin sosyal durumu biraz Bulgaristan'daki Pomaklara benziyor: onları çoğunluktan ayıran, sadece dinleridir.

Demek, bir kişi ondan vazgeçip Mesihçi olunca iki seçenek var. Kimileri dile bakarak kendini öbür çinlilere daha yakın hissediyor ve bir Çinli kiliseye katılıyorlar. Başkaları kendi öz kültürüne daha fazla önem verip imanlı olduklarını saklı tutmaya çalışıyorlar. Ailelerini utandırmak ve kendi toplumlarından dışlanmak istemiyorlar.

Huilerin dili Çince ise de, kendi öz dialektini konuşuyorlar. Ve bütün Kutsal Kitab'ı o dialekte çevirdiler. Bütün Çin'de Huiler artık onu internetten indirip rahatlıkla okuyabilirler.

Huilerin arasından ancak birkaç yabancı misyoner çalışıyor. Rabbe şükür, bazı Çinli kiliseler Huilerin arasında müjdelemeye başladılar. Ama maalesef, çoğu zaman Huilerin kültürünü ve islamiyetten gelen kişilerin düşünce tarzını anlamıyorlar, yeterince hassas davranmıyorlar. Sanki, Huiler Mesihe gelince aynı zaman bütün yaşam tarzını değiştirmek zorundalar: bir Çinli gibi giyinsinler, Çinlilerin yediklerini yesinler. Çinli imanlılar, bu konuların sanki imanlı olmanın bir parçası imis gibi davranıyorlar.

Dua edelim:

- Daha fazla misyonerler için. Çinlilerin arasında belki 90 milyona yakın protestan Mesihçiler var. Yakınlarda onların sayısı Amerika'daki protestanların sayısını geçeceğini bekleniyor. Dua edelim ki, kendilerinden farklı olan müslüman halklarını da müjdelemeye çalışsınlar.
- Çinli kardeşlerin müslümanlıktan gelen kişilerin özel ihtiyaçları ve düşünce tarzına daha hassas davransınlar, onlara imanda gereksiz engellere koymasınlar.
- Huiler artık türbeleri ziyaret edip ölülerden yardım beklemesinler. Allah ile insanların arasındaki tek şefaathı, tek aracı olan Mesih'le tanışsınlar (1.Tim 2:5).
- İmana gelmiş Hui kardeşlerimiz için dua edelim: Mesih'ten cesaret alıp imanlı olduklarını saklamasınlar, İsa'ya her yerde şahitlik yapsınlar.

